

Triada magică profesor-elev-părinte deteriorată de Pandemie

Auzim în ultimul timp, de mai bine de un an de zile, distanțare socială ... distanțare socială, iar aceasta a atras după sine și distanțare emoțională și distanțare motivațională și distanțare intelectuală. Cam multe, grele, complicate și complexe distanțări didactice, psihopedagogice și sociale. În acest context evident că trebuie reasezate valori, relații raporturi, regândite conexiunile iar eforturile noastre dublate permanent, așa cum știm să facem în calitatea noastră de profesori, de multă pasiune, responsabilitate, corectitudine și pregătire profesională de excepție. O frază împrumutată dintre o carte pe care o citesc și care îl motiva mereu pe fostul președinte Barack Obama "Ne așezăm în lume așa cum e sau muncim pentru o lume așa cum ar trebui să fie?" poate fi suportul moral motivațional pentru zilele pandemice pe care le trăim. Să facem eforturi comune profesori, elevi, părinți pentru "Lumea așa cum ar trebui să fie". Munca de calitate din partea fiecărui element al triadei magice profesor-elev-părinte, poate salva școala românească, poate să o așeze pe temelii mai bune, să o reconstruiască după cerințele actuale de evoluție. În romanul "O mie nouă sute optzeci și patru" George Orwell imaginează o societate în care ... nu vor mai exista nici artă, nici literatură, nici știință... Nu va fi nici o deosebire între frumos și urât. Nu va mai exista curiozitate și nici o bucurie a vieții. Orice plăcere va fi anihilată. Dacă vrei o imagine a viitorului închipuie-ți o cizmă zdrobind mutra unui om-pentru vecie.

Cizma poate fi comparată cu Pandemia actuală, dar poate fi înlăturată prin efort comun și muncă de calitate. Îngrozitoarea imagine a viitorului trebuie să ne ambiționeze în găsirea celor mai eficiente soluții și celor mai eficienți pași în drumul către mai bine.

Mi-au atras atenția rezultatele orientative ale unei recent sondaj realizat de Fundația Agenția de Dezvoltare Comunitară împreună cu Consiliul Național al Elevilor și Asociația Națională a Părinților. Profesorii caracterizează educația din prima lună de școală din anul 2020-2021, în procent de 40%, ca fiind un compromis, iar 34% consideră că aceasta este de calitate. Sunt cadre didactice care consideră că procesul educațional, educația online s-a îmbunătățit de la o zi la alta. Unii dintre elevi consideră că educația este "dezastruoasă, foarte proastă, grea, ineficientă, oribilă, un dezastru". La Polul opus sunt alți elevi pentru care educația online este mai puțin stresantă, mai plăcută, mai confortabilă. Părinții observă compromisul din educație în proporție de 49%, iar alți 33% consideră că procesul educațional este haotic "în ciuda efortului susținut al profesorilor și copiilor deopotrivă, este totuși compromis". Responsabilitatea cade mai mult asupra elevului și apoi a părintelui. Părinții elevilor din ciclul primar consideră că se implică foarte mult în procesul educațional, muncind mult mai mult cu copilul față de alte categorii de părinți. Apariția frustrării și lipsa empatiei caracterizează pe fiecare actor social. Colaborarea profesor-părinte în această perioadă, conform sondajului, este una bună 61% și foarte bună 24%. Elevii au o opinie mai critică astfel 18% dintre ei susțin că relația profesor-părinte este proastă și foarte proastă, în timp ce 19% sunt de părere că nu există nici un fel de colaborare. Percepția părinților asupra acestei relații este mai moderată, 73% evaluează relația ca fiind pozitivă, iar 9% susțin că nu există o colaborare cu reprezentanții școlii. Cert lucru este că învățământul hibrid este văzut ca fiind o formă de educație de calitate scăzută și din cauza distribuirii atenției profesorului între elevii din clasă și cei de acasă. Lipsa unei conexiuni bune la internet la școală și lipsa echipamentelor digitale. Elevii susțin că nu reușesc să înțeleagă foarte multe din predarea online în formatul hibrid pentru că apar probleme de conexiune dacă profesorul se mișcă, sunetul nu mai este foarte bun, iar elevii de acasă nu pot vedea tabla. Singurul lucru care este cert la orele online este că "se face prezența. Unii elevi susțin că apoi "fiecare face ce vrea pentru că din predarea online nu se înțelege mai nimic, sau doar parțial materia predată, iar când merg la școală pot primi test din aceste noțiuni pe care nu le-au înțeles. Profesorii subliniază și ei că distribuirea echilibrată a atenției între elevii din clasă și cei de acasă este una dintre principalele dificultăți ale educației în format hibrid. Lipsa

accesului la educație pentru anumiți elevi. Sunt locuri în care unii elevi nu pot participa la instruirea online din nenumărate motive: poziția geografică, lipsa internetului sau mari dificultăți în conexiune, lipsa aparaturii și echipamentelor digitale, starea materială precară.

Hainele pe care le purtăm atunci când participăm la o activitate de orice fel arată și cum ne raportăm la acea activitate. Uniformă sau pijama. Cum ar trebui să se îmbrace elevii la orele online? ”Exemplul oferit de cadrul didactic rămâne hotărâtor”. Experta în educație Anca Petrescu: ”Modul în care ne prezentăm la ore, indiferent de ce parte a ecranului ne aflăm, ilustrează relația pe care o avem cu actul de educație, respectul pe care îl purtăm școlii și colegilor noștri, inclusiv la nivelul vestimentației. Ca orice alt comportament uman cu implicații sociale profunde asupra bunei conviețuirii, el poate fi rafinat în timp, armonizat cu nevoile și realitățile curente ale mediului în care ne desfășurăm activitatea”.

Pandemia de COVID a deschis drumul către o conștientizare mai pregnantă a societății privind drepturile și nevoile persoanelor cu dizabilități. Se schimbă profund paradigma în învățământul special. În primul rând cred în dezvoltarea și necesitatea unei rețele ample de voluntari din domeniul psihopedagogiei speciale și asistenței sociale care să susțină astfel de persoane și familiile acestora. Lipsa socializării a afectat echilibrul psihic al copiilor, dar și accesul la dispozitive de asistență și reabilitare prezente doar în școli. În cazul elevilor cu dizabilități competențele digitale sunt limitate sau chiar absente, iar acești elevi au nevoie, uneori, permanent de asistența unui adult. Părinții sunt forțați de contextul pandemic să fie prezenți de exemplu pentru conectarea pe platforma online, suport pentru profesori și explicarea lecțiilor, realizarea temelor pentru acasă, în activitățile asincrone. Accesul limitat la internet a constituit una dintre provocările cele mai frecvente ale învățământului online pentru elevii cu dizabilități, lipsa instrumentelor digitale, imposibilitatea părinților de a asigura suport propriilor copii, fie din cauza lipsei de cunoștințe digitale de bază sau a lipsei de timp generată de profesie, au adâncit inegalitățile sociale, mulți copii cu dizabilități neavând acces la educație la un nivel minimal. Au crescut responsabilitățile tuturor celor implicați în actul educațional: profesori, elevi, părinți. Fiecare dintre cele trei categorii are sarcini sporite, complexe și dificile:

Pentru noi profesorii: adaptarea conținutului educațional în format hibrid și online, identificarea de noi soluții pentru elevii care nu se pot conecta la orele online, comunicarea cu părinții, evaluarea și notarea elevilor, presiunea pentru realizarea unor interactive, dezvoltarea competențelor digitale.

Elevii aruncă vina pentru eșecurile lor intelectuale pe profesor, profesorii (unii dintre ei) consideră că elevii nu sunt suficient de motivați și unii nu vor să învețe, părinții (unii dintre ei) susțin că profesorii (unii dintre ei) nu își adaptează metodele de predare.

”Efectul justificării excesive” - nu am fost eu de vină ci alții ... sau condiții... sau... funcționează foarte bine în condiții de criză, fără efecte pozitive.

Asumarea răspunderii și responsabilităților, schimbarea care trebuie să înceapă cu fiecare dintre noi pot fi căi eficiente spre mai bine. Mă gândesc uneori cât de eficientă era ora de dirigiență prin mesajul ei dar mai ales prin prezența față în față, prin climatul motivațional, aspirațional și intelectual creat. Vom renaște prin eforturi comune din propria cenușă fiindcă știm că ”lupta însăși către înălțime e de ajuns pentru a umple un suflet omenesc”.

În condițiile actuale pe scena pandemică a țării și lumii necesitatea perfecționării profesionale se impune cu multă insistență. Parcă mai mult ca altădată i se cere profesorului o cultură profundă și amplă calități atitudinale bine conturate, calități atitudinale de natură caracterial- morală, conștiința responsabilității și a misiunii sale, calități aptitudinale și umanismul, în general și dragostea de elevii săi, de copii. Referitor la diversitatea rolurilor pe care le poate exercita profesorul, Anita E. Woolfolk, menționa că profesorul trebuie văzut ca expert al actului de predare-învățare, ca agent motivator, ca lider, în ipostaza de consilier, ca model, ca profesionist reflexiv, ca manager. Dacă le analizăm și le aplicăm cu multă pricepere vom constata că toate duc către măiestria pedagogică care trebuie întreținută, perfecționată în

aceste condiții. Un profesor care posedă măiestrie pedagogică este un adevărat artist în meseria sa și acest lucru este chiar un har lăsat de Dumnezeu. Finalitatea în educație îmbină viziunea pe termen scurt cu cea pe termen lung, acțiunea educațională este dinamică și flexibilă în același timp și implică un orizont larg cu deschideri și orizonturi probabile. Pentru a micșora degradarea relației profesor-elev-părinte, profesorul cred că are rolul decisiv "sensul cel mai profund al conceptului de profesor, condensat în expresia de "a fi în celălalt" nu poate fi inclusă în nici un alt termen echivalent".

Bibliografie:

Sondajul a fost realizat pe un eșantion de 3886 de elevi 1587 profesori și 909 părinți din toate județele din țară rezultatele sondajului sunt doar orientative

"Educația specială în pandemie"- lector universitar doctor Viorel Agheană

"Povestea mea", Michelle Obama, Editura Litera, București 2019

Cristea Mircea, "Sisteme de învățământ contemporane în Revista de Pedagogie" nr. 3/1991; 4/1991

Prof. Adrian IVAN
Liceul Teoretic "Grigore Moisil" Tulcea